

GOUDEN DECIBEL 2012

Jury verslag Gouden decibel 2012

Jurybijeenkomst 26 september 2012 te Ede.

Aanwezige juryleden:

- **NSG:** Aneta Krikke en Jan Kramer
- **Innoise:** Cristo Padmos (voorzitter) en Dolf de Gruijter
- **NLingenieurs:** Wim Schoonderbeek en Peter Bijvoet
- **VVM:** Edwin Nieuwenhuizen
- **NAG:** Ysbrand Wijnant en Dolf de Gruijter (secretaris)

Afwezig: Rob Hofman (VVM)

Beoordeling van de inzendingen

a. Categorie persoon

Er zijn in deze categorie 3 personen aangemeld:

- Elly Waterman, al vele jaren breed actief binnen de geluidwereld. Al ruim 10 jaar de drijvende kracht achter Geluidnieuws.
- Henk Wolfert, werkt bij DCMR. Zet zich langdurig en breed (ook internationaal) in voor een betere beheersing van omgevingslawaaï.
- Paulus Jansen, Tweede Kamerlid voor de SP. Heeft voor een kamerlid relatief grote kennis omtrent de geluidregelgeving en toont ook een zeer grote betrokkenheid.

Bespreking door de jury levert het volgende beeld (in steekwoorden):

1. Elly Waterman:

- langdurig en consequent
- niet alleen puur haar werk, ook vrije tijd
- kwalitatief uitstekend
- Geluidnieuws breed, voorziet in behoeften
- Geluidnieuws heeft een plaats verworven
- sterk in verspreiden geluidkennis (b.v. Geluidwiki en geluidstartpagina)

2. Henk Wolfert:

- doet internationaal goed werk
- verplichtingen worden goed ingevuld
- heeft bijgedragen aan de totstandkoming van het sterke geluidteam binnen de DCMR
- levert erg goed werk

GOUDEN DECIBEL 2012

3. Paulus Jansen:

- inhoudelijke kennis, betrokkenheid
- veel moties en aangenomen gekregen bv bij de behandeling van het wetsvoorstel Swung-1
- laat vaak zijn gezicht zien op congressen etc.
- heeft voor mensen die hinder hebben concreet resultaten geboekt

Nominaties

De jury is zeer te spreken over alle drie de voorgedragen personen. Op basis van het beeld van de jury dat Henk Wolfert vooral zijn werk goed doet en de andere kandidaten ook daarboven nog juist wat extra leveren, nomineert de jury voor in deze categorie **Elly Waterman en Paulus Jansen**.

Winnaar

De jury is unaniem van oordeel dat Elly Waterman boven de anderen uitspringt. Kenmerkend voor Elly is dat ze niet alleen goed is in haar 'gewone' werk, maar veel meer doet dan dat. Daarbij weet ze dat hoge niveau ook al heel lang vast te houden. Daarom verkiest de jury **Elly Waterman** als winnaar 2012 in de categorie persoon van de Gouden decibel.

b. Categorie wetenschappelijk prestatie

Er zijn in deze categorie 2 wetenschappers aangemeld:

- Irene van Kamp, werkzaam bij het RIVM
- Frits van den Berg, werkzaam bij de GGD Amsterdam.

Helaas is door de inzenders betrekkelijk weinig informatie over deze 2 wetenschappers aangeleverd ter onderbouwing van hun voordracht.

Bespreking door de jury levert het volgende beeld:

Zowel Irene van Kamp als Frits van den Berg zijn op het geluidterrein vooraanstaande wetenschappers.

Irene van Kamp, met een sociologische, psychologische en epidemiologische achtergrond (in Groningen en Rotterdam) richt zich met name op het terrein van geluid en gezondheid. In dat kader werkt ze al vele jaren bij het RIVM en is internationaal sterk betrokken bij vele onderzoeken (oa. In EU- en WHO (Wereldgezondheidsorganisatie)-kader). Sinds 2003 is ze voorzitter van team 3 van de Internationale Commissie voor de biologische effecten van lawaai.

Frits van den Berg heeft als achtergrond Technische Natuurkunde. Hij is gepromoveerd op geluid van windmolens, waarvoor wereldwijd belangstelling bestaat. Na de fysicawinkel in Groningen is hij nu werkzaam bij de GGD in Amsterdam. Hij is gedurende zijn loopbaan zich ook breder gaan bezig houden met geluid en de effecten van geluid. Recente voorbeelden zijn artikelen over laagfrequent geluid.

Nominaties

De twee voorgedragen wetenschappers hebben voor de jury beiden een dusdanige staat van dienst, dat de jury besluit zowel **Irene van Kamp** als **Frits van den Berg** te nomineren in deze categorie.

GOUDEN DECIBEL 2012

Winnaar

Vergelijking van de twee genomineerde wetenschappers leidt tot een beeld waarin Irene van Kamp meer gepubliceerd heeft en ook internationaal meer aan de weg timmert. Ze is bij meer internationale projecten betrokken of trekt ze zelfs. Frits van den Berg neigt er toe specifiek en nu ook minder wetenschappelijk actief te zijn.

Op basis hiervan komt de jury tot het oordeel de wetenschappelijke prestaties van **Irene van Kamp** aan te wijzen als winnaar 2012 in de categorie wetenschappelijke prestaties van de Gouden decibel.

c. Categorie producten en diensten

De inzendingen in deze categorie worden expliciet beoordeeld op:

1. creativiteit en innovativiteit
2. effectiviteit en toepasbaarheid
3. economisch belang
4. de wijze van presentatie

Waarbij de onder 1 en 2 genoemde aspecten het zwaarst wegen.

Er zijn in deze categorie de volgende 2 inzendingen ontvangen:

- *Heien kan best een tikje zachter*, campagne van de Bond van Fabrikanten van Betonproducten in Nederland (AB-FAB – Absolutely prefabulous) voor het stimuleren van toepassingen van geluid- en trillingen beperkende middelen bij het heien.
- *Toepassing speciaal ontworpen leidschoepen tbv bestrijding geluidhinder*, van Theo Campmans (LPB/Sight). Een advies om geluid uit een stofafzuigingsinstallatie van Tata Steel sterk te beperken.

Bespreking door de jury levert het volgende beeld (in steekwoorden):

1. Heien kan best een tikje zachter:

- heien is groot probleem, maatschappelijk dus relevant
- goed gebracht met humoristische inslag
- niet zo zeer nieuwe, maar verzamelen van bestaande kennis
- goede opzet inclusief website en een spel
- brede publiciteit met advertenties en prints op vrachtwagens
- komt uit eigen branche
- kijkt niet breder dan heimethoden van eigen branche
- is zeer aansprekend

2. Leidschoepen:

- een goed en degelijk advies
- levert sterke reductie en geeft bedrijfsproces juist ruimte (niet capaciteit beperken tbv geluid)
- gewoon goed toegepast
- is in feite standaardoplossing in stromingskanalen
- alleen schaal is bijzonder

GOUDEN DECIBEL 2012

Het is altijd lastig twee heel verschillende zaken met elkaar te vergelijken in deze categorie producten en diensten. De jury mist hier een categorie communicatie en stelt de organisatie voor die volgend jaar aan de categorieën toe te voegen

Nominaties

Beide inzendingen bevatten hoofdzakelijk bestaande elementen. Bij het heien worden geen nieuwe technieken geïntroduceerd en de leidschoepen zijn een goed en degelijk advies, waarbij een bestaande oplossing wordt aangereikt.

De inzending *Heien kan best een tikje zachter* betreft in feite communicatie. De campagne is bijzonder, aansprekend en geeft de omgeving argumenten dat het stiller kan.

De inzending Leidschoepen wordt door de jury niet als innovatief aangemerkt. In de wijze waarop en de middelen waarmee de campagne *Heien kan best een tikje zachter* is vormgegeven en het feit dat het een initiatief is van de sector zelf ziet de jury wel innovatieve elementen. Daarom nomineert de jury ***Heien kan best een tikje zachter*** voor de Gouden decibel award 2012 voor het meest innovatieve product of dienst.

Winnaar

In deze categorie is slechts 1 inzending genomineerd. Daarom wijst de jury ***Heien kan best een tikje zachter*** van de Bond van Fabrikanten van Betonproducten in Nederland aan als winnaar van de Gouden decibel award 2012 voor het meest innovatieve product of dienst.

d. Categorie gemeenten en provincies

Voor de bespreking van de inzendingen bespreekt de jury deze categorie in algemene zin. Daarmee probeert ze scherper te krijgen waar het in deze categorie primair om gaat, bijvoorbeeld bij de afweging van een goed project versus het handelen of het beleid in algemene zin door een organisatie. De jury stelt vast dat het uiteraard van belang is dat overheidsorganisaties de toegewezen taken goed uitvoeren. Daar richt deze prijs zich niet op, dat is in feite een verplichting die er al ligt. De jury zal juist zoeken naar datgene wat meer gedaan wordt dan wat moet. Welke provincie of gemeente levert wat extra's?

Er zijn in deze categorie 3 inzendingen ontvangen:

- *Planologisch verankering geluidverkeering, gemeente Zutphen*. Unieke inzet van planologisch instrumentarium ten behoeve van de herstructurering van bedrijventerrein De Mars. Daarmee werd het op slot zitten van de zone voorkomen.
- *Afdeling Vergunning en Handhaving, gemeente Noordwijk*. Gaat met name om beleidsdocument 'Een positief geluid uit Noordwijk'. Dit document straalt de boodschap uit dat erin Noordwijk gefeest mag worden, maar wel volgens de daarvoor geldende regels.
- *Stil(l) going strong, provincie Gelderland*. Inzet van de provincie op het terrein van de beperking van wegverkeerslawaai van de 1200 km provinciale wegen, o.a. door 325 km stil asfalt.

GOUDEN DECIBEL 2012

Bespreking door de jury levert het volgende beeld, waarbij het jammer is dat de beschikbare informatie over de gemeente Noordwijk niet breder is.

1. gemeente Zutphen:

- timmert met de inzending goed aan de weg (oa in dagblad de Stentor)
- is eerder met de aanpak begonnen dan discussies in wettelijk kader
- voorbeeld van goede integratie Wet geluidhinder en Ruimtelijke Ordening
- gemeente heeft stukje extra gedaan. Bewust ingezet op gebiedsontwikkeling.
- Aanpak gemeente in niet in alle opzichten uniek. Aanpak van bedrijventerreinen gebeurt elders ook.

2. gemeente Noordwijk:

- op website en elders weinig te vinden
- goed voorbeeld: meetcursus voor wethouders (zou standaard moeten elke 4 jaar is suggestie van jury)
- door beperkte informatie niet duidelijk wat er precies gedaan wordt
- de aanpak heeft een positieve uitstraling
- er wordt gestreefd naar brede betrokkenheid
- ook elders in gemeente worden extra eisen gesteld

3. provincie Gelderland:

- geluidaandacht breder dan alleen stil asfalt
- ambtenaren hebben lang gelobbyd voor programma, dat effect heeft bij vele geluidgehinderden.
- niet alleen mooi beleid in, maar ook geld voor uitvoering (stille wegdekken): er wordt echte invulling aan actieplannen gegeven.

Nominaties

Mogelijk doen beide gemeenten en de provincie Gelderland meer dan alleen wat moet. Bij Noordwijk is dat uit beschikbare info niet voldoende duidelijk.

Aanpak in Noordwijk geeft zeker positief beeld, echter voor nominering van de gemeente ontbreekt de informatie om een voldoende helder beeld te krijgen. Daarom nomineert de jury de **gemeente Zutphen** en de **provincie Gelderland** voor een prijs in categorie gemeenten en/of provincies van de Gouden decibel 2012.

Winnaar

De inzending van Zutphen geeft een beeld van een goede aanpak van de ontwikkeling van een bedrijfsterrein. Maar voor de jury is de inzending *Stil(l) going strong* van de provincie Gelderland meer overtuigend. De jury is erg te spreken over het feit dat het daarbij niet alleen blijft bij mooi beleid en mooie woorden, maar ook komt tot de uitvoering en financiering daarvan. Ook op andere terreinen binnen de geluidtaken is de provincie Gelderland vaak een voorbeeld voor anderen. Daarom gaat de prijs in de categorie gemeenten en/of provincies van de Gouden decibel 2012 naar de **provincie Gelderland**.

GOUDEN DECIBEL 2012

e. Categorie actiegroepen

Er zijn in deze categorie 4 inzendingen ontvangen

- *Ongehoord, stop de muziekte.* Website en publicaties t.b.v. de aandacht voor de noodzaak van stilte in deze maatschappij
- *Werkgroep Geen zand erover,* uit Milsbeek. Is al 30 jaar actief om zandvrachtverkeer uit de dorpskern van Milsbeek te weren.
- *Stichting Milieugroep Dronten.* Strijdt al jaren tegen geluidsoverlast van evenementen.
- *Wat de muren vertellen,* documentaire van Leonie van Noord/Zuidenwind Filmproducties. Dit jaar op Nederland 2 uitgezonden documentaire over de ingrijpendheid van geluidsoverlast. Die zelfs levens kan kosten.

Bespreking door de jury levert tot de volgende opmerkingen per inzending:

1. *Ongehoord, stop de muziekte:*

- aardig initiatief, voorziet ook in zekere behoefte
- voortzetting van de vroegere stichting BAM
- kaart terecht punt aan
- zeker voor 1 persoon wordt er aardig wat publiciteit gegenereerd
- actiegroep in het algemeen per definitie veelal negatief; in dit geval bestrijding opgedrongen 'muziek'
- geen oplossingen aangedragen
- positieve bijdrage is bijvoorbeeld lijstje van restaurants waar geen muziek aanwezig is

2. *Geen zand erover:*

- al jaren bezig
- trekken eigen probleem ook breder
- zoeken publiciteit
- hebben verkeer nadrukkelijk op de lokale agenda gekregen
- komen met alternatief

3. *Milieugroep Dronten:*

- primair gericht op bestrijding plannen voor Nationaal Evenemententerrein naast Walibi en middenin EHS en Natura 2000 gebied.
- evenementen probleem
- plaatselijk, maar evenementen is breder een hot item
- zijn er lang mee bezig
- resultaat: aanscherping en ook vertraging
- informatie geeft helaas beperkt beeld van de Stichting

4. *Wat de muren vertellen:*

- geen actiegroep
- zetten wel weer probleem op de kaart, laten impact zien
- slechte geluidisolatie tussen woningen, burenlawaai

GOUDEN DECIBEL 2012

- bereikten brede groep, op TV geweest ca 200.000 mensen hebben het gezien
- alleen film geen vervolg b.v. reactie woningbouwvereniging
- film nog beschikbaar op www.watdemurenvertellen.nl

Nominaties

De inzending *Wat de muren vertellen* wordt door de jury gewaardeerd, maar past niet in de categorie actiegroepen. Ook hiervoor zou een categorie communicatie op zijn plaats geweest zijn.

De jury spreekt het werk van de 3 aangemelde actiegroepen aan en nomineert dan ook zowel **Ongehoord, stop de muzikete** als **Geen zand erover** en **Milieugroep Dronten** voor de award in de categorie actiegroep van de Gouden decibel 2012.

Winnaar

Het is moeilijk om tussen de 3 heel verschillende actiegroepen een keuze voor de winnaar te maken. Na discussie binnen de jury heeft uiteindelijk het gecreëerde draagvlak door *Geen zand erover* de doorslag gegeven. De jury wijst daarom de prijs voor de actiegroep van de Gouden decibel 2012 toe aan de actiegroep **Geen zand erover uit Milsbeek**.

f. Categorie meest veelbelovend afstudeerproject

Voorafgaand aan de bespreking van de inzendingen vindt binnen de jury enige discussie plaats over wat de kern is, waarop deze categorie beoordeeld moet worden. Besloten wordt dat de beoordeling met name gaat over het bijzondere dat het afstudeerwerk heeft en hoe het is uitgevoerd. Het onderwerp/de vraagstelling is veelal de opdracht voor de afstudeerder geweest en geeft daarmee minder een beeld van de kwaliteit van de afstudeerder en het afstudeerwerk.

In deze categorie zijn de volgende 3 inzendingen ontvangen:

- *Rick de Vos: Binaurale geluidblootstelling bij orkestmusici (direct geluid van het eigen instrument)*. Afstudeeronderzoek in het kader van de studie Audiologie aan de Paramedische Hogeschool Fontys te Eindhoven.
- *Rick de Vos: Podiumakoestiek*. Verslag van een stage bij het Laboratorium voor akoestiek op de TU Eindhoven in het kader van een studie aan de Fontys Hogeschool te Eindhoven. Dit betreft geen afstudeerwerk, maar een stageverslag en kan gezien worden als voorwerk voor het onder het eerste punt opgenomen afstudeerwerk. Deze inzending wordt daarom in de beoordeling verder **niet afzonderlijk meegenomen**.
- *Yvonne Watz: Geluidsabsorptie in sporthallen*. Afstudeeronderzoek aan de Bouwkunde faculteit van de TU Delft

Voor de bespreking heeft de jury de nodige tijd genomen, omdat voor een inhoudelijke argumentatie kennis genomen moest worden van de (omvangrijke) afstudeerverslagen. De beoordeling kan ook niet in steekwoorden worden weergegeven, maar vereist een bredere beschouwing:

De inzending van *Rick de Vos* geeft inzicht in de geluidbelasting op de afzonderlijke oren van een muzikant. Zijn verslag ziet er verzorgd uit. Hoewel zijn onderzoek breder kan worden ingezet voor de bepaling en beoordeling van 'schadelijk' geluid op de werkvloer gaat het toch specifiek om

GOUDEN DECIBEL 2012

muzikanten. Het bijzondere in zijn stuk is de specifieke aandacht voor de geluidniveaus die worden veroorzaakt door het bespelen van het EIGEN instrument. De geluidniveaus verschillen per instrument en per oor. Ze zijn dermate hoog dat er grote kans is voor gehoorverlies na verloop van jaren.

De waarschuwing die hieruit naar voren komt en de tips die gebruikt kunnen worden zullen met name opgang kunnen vinden bij het oefenen door de muzikanten. Daar wordt meer tijd aan besteedt dan het meespelen bij repetities en muziekkuitvoeringen van het orkest. Hun opstelling in het orkest is dan wat betreft de belastingtijd mogelijk van een 2e orde.

Gezien de hoge niveaus van het eigen instrument geven de resultaten van dit afstudeeronderzoek een duidelijke aanvulling op hetgeen al bekend was en zal een waarschuwing richting muzikanten zeker op zijn plaats zijn.

Yvonne Wattez geeft aan dat haar onderzoek de akoestiek in sporthallen betreft. Feitelijk onderwerp van haar afstuderen is inzicht krijgen in de geluidabsorptie, met name laag frequent, van geperforeerde geprofileerde stalen dakplaten. Dit in het kader van de geluidproblematiek van sporthallen. Zij heeft haar onderzoek heel breed getrokken. Zo staat ze uitgebreid stil bij de fysische achtergrond van de akoestiek van grote ruimten, de fysische aspecten van diffuse oppervlakken en de fysische achtergrond van absorptiemetingen. Vandaar dat het afstudeerverslag ook zo omvangrijk is t.o.v. dat van Rick.

Te waarderen is dat Yvonne als student Architectuur, zo diep op de fysische theorie van de akoestiek en de problematiek van sporthallen is ingegaan. Dit verdient zeker een pluim. Ze geeft zelf aan dat ze zich hierop behoorlijk heeft stuk moeten bijten.

Jammer en zeker frustrerend voor Yvonne is, dat haar onderzoek aantoonde dat de absorptie van geperforeerde geprofileerde stalen dakplaten eigenlijk is wat we ervan verwachten mogen. Het verondersteld verschil tussen theorie, laboratoriummetingen en praktijk blijkt er niet echt te zijn (op één kleine verklaarbare bijzonderheid na).

Daar waar Rick zijn onderzoek nieuwe facetten en nuances laat zien, bevestigt Yvonne haar onderzoek dat e.e.a. functioneert zoals verwacht. Logischerwijs roept Rick zijn onderzoek dus ook vervolgvragen op (waarop hij weinig doorkijkjes geeft). Zo is het zeer interessant om te weten of de geluidbelasting van het eigen instrument in een orkestopstelling ook bepalend is voor de uiteindelijke dosismaat. Zoals Rick terecht aangeeft speel je zelf niet continu, maar het orkest wel. Voor sommige instrumenten zal gaan gelden dat het eigen instrument bepalend is voor de gehoorbelasting van een muzikant en voor instrumenten die in een orkest minder aan bod komen zal de gehoorbelasting van de muzikant meer bepaald worden door de instrumenten om hem/haar heen.

Dat Rick niet ingaat op onderwerpen als het verschil in geluidsbelasting tussen thuis oefenen en in het orkest spelen is jammer, maar wordt niet als tekortkoming gezien. Er ligt nu een gevalideerd model dat voor talloze doeleinden kan worden gebruikt.

Aan Yvonne is te waarderen, dat ze zich tijdens haar onderzoek heeft weten te herpakken. Ze richt zich dan op het ontwerp van een houten geluidverstrooiende en geluidabsorberende wandbekleding over de onderste 3 meter van de wand. In feite doet ze in het kort een extra afstudeeronderzoek. Ze gebruikt daarbij de inzichten die ze in haar onderzoek heeft opgedaan. Jammer voor haar maakt ze

GOUDEN DECIBEL 2012

ons inziens daarbij echter een fout qua ontwerpgedachte die ze zelf ook had kunnen herleiden uit haar hoofdonderzoek. Ze ontwerpt namelijk een complex wandelement, terwijl een goed geluidabsorberend element op zich voor de ruimteakoestiek (nagalmtijd) net zo effectief kan zijn.

Kortom. Yvonne is helaas twee maal op het verkeerde been gezet. Een keer door de onderzoeksvraag en de tweede keer door een denkfout van haar zelf. Het hele proces heeft haar wel kennis gebracht over de akoestiek van ruimten/materialen. Bij het juiste adviesbureau en ervaren collega's kan Yvonne een prima akoestisch adviseur worden met een sterk gevoel voor de relatie met architectuur. En zoals ze zelf aangeeft zullen de uitkomsten van haar onderzoek worden gebruikt voor de aanscherping van de richtlijnen voor de akoestiek in sporthallen.

Nominaties

Gelet op het geleverde afstudeerwerk besluit de jury zowel *Binaurale geluidblootstelling bij orkestmusici* van **Rick de Vos** als *Geluidsabsorptie in sporthallen* van **Yvonne Watzte** te nomineren voor het meest veelbelovend afstudeerproject in het kader van de Gouden decibel 2012.

Winnaar

In de voorgaande beschrijving zijn al vergelijkingen gemaakt tussen het werk van Rick de Vos en Yvonne Watzte. In essentie hebben beide metingen uitgevoerd om iets te onderzoeken. Dat Yvonne haar onderzoek zo breed heeft getrokken is te waarderen, maar leert wat betreft theorie helaas niet veel nieuws. Het onderzoek van Rick was wat dat betreft meer rechttoe rechtaan, maar brengt wel iets nieuws.

Een goede akoestiek in sporthallen is van groot belang en dat is het onderwerp van het onderzoek van Rick de Vos ook. Het onderzoek legt een probleem bloot. Het is goed en verrassend dat aandacht wordt besteedt aan gehoorverlies bij een beroepsgroep waar een goed gehoor essentieel is. Het onderzoek zet aan tot nieuwe inzichten.

Alles overziend is de jury van oordeel dat de prijs voor het meest veelbelovende afstudeeronderzoek in het kader van de Gouden decibel in 2012 gaat naar **Rick de Vos** voor zijn afstudeerproject *Binaurale geluidblootstelling bij orkestmusici*.

g. Overige categorieën

In de overige categorieën zijn helaas geen inzendingen ontvangen en vallen er dit jaar dus ook geen nominaties en awards.